

Indhold

LO link / Maj 1999

Flere opgaver til AMU - side 5

AMU-systemet skal ændres, så AMU-centrene kan påtage sig flere opgaver i det danske uddannelsessystem, sagde LO-sekretær Harald Børsting forleden på en regional konference i AMU Østjylland

Åbenhed om sygdom - side 6

35 sygemeldte kvinder på Rahbek Fisk i Fredericia er tilbage på jobbet efter projekt om arbejdsfastholdelse. Det handler først og fremmest om holdninger, påpeger sikkerhedsrepræsentant Bente Madsen

Social handlingsplan - side 7

Det lokale koordinationsudvalg i Lyngby-Taarbæk kommune har vedtaget en ambitiøs 10 punktsplan, som skal forebygge nedslidning og udstødning fra arbejdsmarkedet

S-plattform i Europa - side 9

Det socialdemokratiske europæiske parti er ikke noget rigtigt parti - Alligevel har det vedtaget sit eget program til valget til Europa-Parlamentet

Unge som gæstelærere - side 14

Mindscope og AOF tilbyder nyt kursusforløb til fagligt aktive unge, der vil bygge bro til folkeskolen

Socialministeren: Pas på med særregler for fleksjobbere

Karen Jespersen tror ikke, at fleksjobbere kan blive i A-kasserne, men hun vil gerne udvide ledighedsydelsen til personer, der venter på deres første fleksjob - Det sagde ministeren på den første landskonference for LO's repræsentanter i de nye sociale koordinationsudvalg, hvor hun også opfordrede til et tæt samarbejde mellem kommunerne og arbejdsmarkedets parter

- Jeg ville elske, hvis jeg kunne sige, at fleksjobbere kunne blive i A-kasserne. Men jeg kan lige så godt sige, at det har meget lange udsigter.

Socialminister *Karen Jespersen* afviste på landskonferencen for LO's medlemmer af de sociale koordinationsudvalg LO's idé om at lade folk i fleksjob blive optaget i de almindelige A-kasser på særlige vilkår. Konferencen fandt sted på Odense Congress Center den 20. maj.

LO mener, at sikkerhedsnettet under fleksjobberne er for dårligt. Hvis man mister sit fleksjob inden et år, er man overladt til kontanthjælp, ligesom man heller ikke kan optjene ret til ferie og efterløn.

I stedet opfordrede socialministeren virksomhederne og de faglige organisationer til at udnytte de sociale kapitler i overenskomsterne i højere grad.

- Jo bedre man er til at udnytte de sociale kapitler, jo mindre behøver vi bøvle med særregler for fleksjobberne, sagde Karen Jespersen. Socialministeren kunne samtidig afsløre, at man er ved at nå til intern enighed i regeringen om et forslag, der vil udvide ledighedsydelsen for fleksjobbere til også at gælde for folk, der venter på deres første fleksjob. Ledighedsydelsen udgør 82 pct. af den maksimale dagpengesats og kan i dag kun bruges af folk, der har været i fleksjob i mindst tolv måneder.

Skjult gruppe med lang ledighed

Det bekymrer socialministeren, at antallet af langvarige kontanthjælpsmodtagere ikke falder. 80.000 kontanthjælpsmodtagere har inden for de sidste fire år været ledige i to-tre år eller mere end tre år. Tre grupper borgere gemmer sig i statistikkerne: Ikke faglærte enlige mænd i slutningen af 30'erne med et ringe netværk, yngre enlige mødre typisk uden uddannelse samt flygtninge og indvandrere.

- Vi kan se, at gruppen af langvarige kontanthjælpsmodtagere ikke bliver nævneværdigt mindre. Samtidig med afgang fra gruppen bliver der ved med at være tilgang. Det er arbejdsløse borgere, som langt hen ad vejen burde være på arbejdsmarkedet, men de kan for de flestes vedkommende ikke hoppe direkte ind i et job. De udgør en særlig indsatsgruppe, som vi ikke har snakket meget om i det rummelige arbejdsmarked, mener Karen Jespersen.

Efteruddannelse i kommunerne

Karen Jespersen anser fastholdelse som det centrale omdrejningspunkt for de sociale koordinationsudvalg. Udvalgene skal være med til at omsætte lovgivningen omkring tidlig opfølgning og revalidering knyttet til virksomheder i praksis.

- Koordinationsudvalgene skal sende et signal til kommunerne om, at de medarbejdere, de har sat til at arbejde med de nye regler, skal samarbejde med arbejdsmarkedets parter. I må sikre, at et vist antal ansatte i kommunerne er sat på denne indsats, og at kontakten er til stede til virksomhederne og fagbevægelsen.

Det er ikke helt let for kommunernes medarbejdere, som kommer fra traditionel forvaltning og pludselig skal være i stand til at overskue hele arbejdsmarkedet og hjælpe folk ind og ud. I skal sikre et tættere samarbejde mellem arbejdsmarkedet og efteruddannelsesindsatsen i kommunerne. Det er et af de områder, hvor der er brug for at gøre noget mere for at sikre, at lovene bliver omsat, siger Karen Jespersen.

Vigtigt at LO og DA står sammen

Direktør i Dansk Arbejdsgiverforening *Ole Krog* lagde ud med at opridse en række kernepunkter, hvor DA er enig med LO om, hvilken vej man skal gå for at få de udstødte grupper ind på arbejdsmarkedet. DA tror ikke på, at man kan skabe en større grad af socialt engagement eller solidaritet i forhold til det rummelige arbejdsmarked gennem lovgivning, kvoteordninger eller anden form for tvang.

- Kommunerne skal blive bedre til at samarbejde med arbejdsmarkedets parter. Vi skal vænne kommunerne fra at administrere ind i den sociale lovgivning og i stedet administrere væk fra den sociale lovgivning. Det er uhyre vigtigt, at arbejdsmarkedets parter står sammen om koordinationsudvalgene. Det er jer ude i udvalgene, der skal få det rummelige arbejdsmarked til at lykkes og sørge for, at regler-

ne tilpasses virkeligheden, sagde Ole Krog.

For mange førtidspensionister

- Baggrunden for at vi støtter den officielle linie, der lægges også af socialministeren, er at vi stadig har 1 million danskere passivt forsørget. Hovedmålet må være at få så mange som muligt tilbage til arbejdsmarkedet helt uden offentlige tilskud. Sygedagpengene er steget med over 30 pct. inden for de seneste fire år og udgør nu 8 milliarder kroner om året. Hvis man tæller alle øvrige omkostninger med, bruger vi over 20 milliarder kroner om året på dette område.

Vi ved alle, at genoptræning i virksomhederne er et af de mest effektive redskaber til at få folk tilbage i job, men kun en fjerdedel af dem, der går på førtidspension, har været igennem revalidering inden. Det er positivt, at regeringen har lagt op til mere virksomhedsrettet revalidering, men det er afgørende, at kommunerne forsøger at forstå virksomhedernes måde at fungere på. Af førtidspensionisterne mener 10-15 pct. selv at kunne arbejde normalt, mens 30 pct. mener at kunne arbejde på særlige vilkår. Det vil sige, at 40 pct. af førtidspensionisterne mener, at de kunne gøre en indsats på arbejdsmarkedet, understregede Ole Krog.

Uden for A-kasserne

Fra kommunerne deltog formanden for socialudvalget i Fredericia kommune, Bjørn Meedom, som også er formand for Fredericia kommunes sociale koordinationsudvalg. Han mener grundlæggende, at koordinationsudvalgene er udtryk for, at ministeriet endnu engang vil sige til kommunerne, hvordan de skal lave deres arbejde.

- De metodebestemmelser er vi ikke så begejstrede for. For Fredericias vedkommende betød den nye lovgivning, at vi måtte foretage omorganisering i de samarbejdsregler og samarbejdspartnere, vi allerede havde.

Bjørn Meedom fremhævede værdien af det tætte samspil mellem kommunen, A-kasserne og AF omkring det rummelige arbejdsmarked og efterlyste medspillere til arbejdet med at få integreret flygtninge og indvandrere. Han sluttede med at opfordre til, at LO-organisationerne også interesserer sig for dem, der står uden for A-kassesystemet.

Guldpris til nyttig CD-rom om støj

Plakatsøjlen

»Der kan man bare høre« er titlen på en aktuel CD-rom om støjproblemer på arbejdspladsen. Den er produceret af Arbejds miljørådets Service Center og henvender sig specielt til skoleelever og elever på erhvervsskoler. Men den kan også være nyttig for andre målgrupper med interesse for støjbekæmpelse og forebyggelse af høreskader.

Støj-CD'en er netop blevet kåret som det bedste danske bidrag i kategorien »internt/eksternt multimedieprogram«. Det skete på en video- og multimediefestival i TV-byen, som var arrangeret af den danske afdeling af ITVA - den internationale forening af

TV-, video- og multimedieproducenter.

På festivalen modtog CD'en om støj en guldpris for den flotte placering. Pristildelingen blev begrundet med »programmets spændende udnyttelse af mediets muligheder til at give høj og klar besked om, hvad støj er, og hvordan høreskader kan undgås på arbejdspladsen.«

CD'en er produceret af Mondo A/S. Den kan købes til en pris af 120 kr. pr. stk. hos Arbejds miljørådets Service Center, Ver - mundsgade 38, 2100 København Ø, tlf. 39 16 05 00.

Kommende aktiviteter

Plakatsøjlen

3/6	Amtsmiljøkonference på Ledernes Uddannelsescenter
15-16/6	LO's amtsorganisationskonference på Rønbjerg Feriecenter, Løgstør
15/6	Dagmøde for RAR-kontaktudvalget i LO-huset
17/8	Dagmøde for RAR-kontaktudvalget
23-24/8	Landsmøde vedr. tekniske skoler på Esbjerg Højskole
7-8/9	Amtsorganisationskonference på Højstrupgård

Flere opgaver til AMU i fremtiden?

Arbejdsmarkedspolitik

Skal AMU-systemet ændres på en række væsentlige punkter og tage sig af flere opgaver i det danske uddannelsessystem fremover? Det mener LO-sekretær Harald Børsting, som på en konference i Horsens om AMU's omstilling til det 21. århundredes arbejdsmarked har lanceret helt nye tanker om AMU's fremtidige opgaver

- Man kan forestille sig et AMU-system i fremtiden delt op i to kasser. AMU-kasse 1 skal indeholde uddannelse til og med det faglærte niveau, opdelt på uddannelse for uuddannede samt specialisering af faglærte. Inden for alle de store beskæftigelsesområder er der beskæftiget både faglært og ufaglært arbejdskraft. Derfor skal AMU-kasse 1 tage sig af begge typer uddannelsesopgaver. En sådan ændring vil betyde, at der fremover skal være syv hovedindgange til AMU ligesom til erhvervsuddannelserne, siger LO-sekretær Harald Børsting.

- AMU-kasse 2 skal rumme specialisering udover faglært niveau, d.v.s. i forhold til både de korte og de lange videregående uddannelser. Systemet skal bygges op, så man altid får konkret, anerkendt og brugbar kompetence med fra den første AMU-kasse i form af et meritpapir, som kan bruges til at bygge mere uddannelse ovenpå. Jeg tror personligt, at dette er nogle visioner, det er værd at arbejde videre med.

Harald Børsting fremlagde forleden sine tanker om ændringer i AMU-systemet på en bestyrelseskonference for fem østjyske AMU-Centre. Konferencen var arrangeret af AMU Østjylland-samarbejdet, som omfatter AMU-centrene i Horsens/Silkeborg, Århus, Randers og Djursland. AMU-Center Trekantområdet fra Kolding deltog også i konferencen.

AMU skal ikke flyttes

Harald Børsting mener, at vi står over for arbejdsmarkedspolitiske udfordringer, som er langt mere omfattende end at skaffe job til de ledige.

- Vi må ikke overse den underliggende strøm på arbejdsmarkedet, der betyder, at tusindvis af arbejdspladser nedlægges og erstattes af nye med højere kvalifikationskrav. I forhold til dette har AMU-systemet noget unikt at byde på, nemlig hurtig indsats og omstillingsevne i forhold til at tilfredsstille arbejdsmarkedets behov.

Jeg ser en stor fare i at flytte AMU fra Arbejdsministeriet til Undervisningsministeriet, som nogle har gjort sig tanker om. Der vil ske et skift fra det arbejdsmarkedspolitiske aspekt til et mere individ-orienteret aspekt, og det vil ikke være til gavn for hverken arbejdsmarkedet, virksomhederne eller lønmodtagerne. Derfor skal vi holde fast i den nuværende opdeling af erhvervsuddannelserne og arbejdsmarkedsuddannelserne på to ministerier, siger Harald Børsting.

Socialpolitik

Hvordan får man det sociale engagement til at virke i dagligdagen? Det har sikkerhedsrepræsentant Bente Madsen fra Rahbek Fisk i Fredericia et bud på. Virksomheden deltager i 34 K-projektet om arbejdsfastholdelse.

Holdningerne er vendt 180 grader

En sikkerhedsrepræsentant, som kan li' »sine piger«, kombineret med en enorm stædighed og en virksomhed, som ikke sætter folk i kasser, men behandler hver enkelt ansat individuelt ud fra devisen: »Der skal ikke skrives noget ned, vi kan godt huske det«. Sådan lyder opskriften på at få det sociale engagement til at lykkes i dagligdagen. 35 sygemeldte kvinder fra Rahbek Fisk i Fredericia har foreløbig været igennem et projekt om arbejdsfastholdelse og er i dag alle tilbage i fuldtidsarbejde. Kun en enkelt af de sygemeldte kunne ikke komme tilbage. Hun er nu ansat i et fleksjob gennem kommunen.

Man må blive ved og ved

- Jeg har ikke nogen facitliste til, hvordan man ændrer holdningen hos kollegerne, men hele indstillingen til syge medarbejdere er ændret på vores arbejdsplads. I forhold til de raske piger har det været en hård kamp. Nogle forstod det, andre forstod det ikke. De syge piger har været meget åbne om deres sygdom, og man må blive ved og ved med at prøve at påvirke. Men at det har vendt 180 grader, det troede jeg alligevel ikke helt på, at jeg skulle opleve.

Det siger *Bente Madsen*, sikkerhedsrepræsentant gennem ti år og på sjette år medlem af sikkerhedsudvalget på Rahbek Fisk i Fredericia, hvor hun har været ansat i 21 år. Bente Madsen er med i et udvalg på virksomheden om »det sociale engagement« og sidder i netværksgruppen for 34 K-projektet i Fredericia, hvor syv større virksomheder i Fredericia samarbejder om at forebygge udstødning fra arbejdsmarkedet. I netværket deltager kommunen, læger, BST og Arbejdsmedicinsk afdeling samt ledelses- og tillidsrepræsentanter fra de deltagende virksomheder.

Modstand mod at rotere

Rahbek Fisk er et storkøkken for færdigretter, og virksomheden har gennem flere år søgt at forbedre arbejdsmiljøet gennem produktionsomlægninger.

- Ensidigt gentaget arbejde kommer vi nok aldrig af med. Vi har talt meget om rotation mellem de forskellige maskiner, men pigerne vil helst blive ved med at gøre det, de er gode til. Vi har med megen møje fået pigerne ved pakkelinierne til at rotere, så de nu kun stabler høje stabler til fryser i en halv time ad gangen og derefter skifter til en anden arbejdsproces. I dag kunne de slet ikke tænke sig at gå tilbage til det gamle system, men det kræver overtalelse at prøve noget nyt. Mange af de tunge løft er blevet udskiftet, og vi har fået lavet arbejdspladsforbedringer ved visse funktioner i samarbejde med Arbejdstilsynet. Tilbagemeldingerne er, at ryg, arme og ben er blevet bedre, men der er stadig masser af sikkerhedsarbejde at gøre i det daglige, siger Bente Madsen.

Rundbordssamtaler

I forhold til at fastholde syge medarbejdere på arbejdspladsen er det vigtigt, at der hele tiden har været én fast kontaktperson i Fredericia kommune, ligesom der er én fast læge tilknyttet projektet.

- Kommunen kontakter de syge efter otte ugers sygemelding, og den tid måtte gerne være kortere. Jeg snakker meget med pigerne om de ting, der trænger sig på, når de møder på arbejde igen. Alle de syge starter inde hos mig i småtingsafdelingen, hvor de ikke skal på akkord. Jeg tilbyder hjælp i forbindelse med tilbagevenden til Rahbek Fisk og oplever en fortrolighed, der helt kan tage pusten fra én. Jeg har jo ikke den uddannelse eller erfaring, der er nødvendig, når man skal rådgive

Socialpolitik

andre, men jeg kan lytte og komme med idéer til, hvor de skal henvende sig.

Bente Madsen er med til samtalen hos kommunen, og ved alle rundbordssamtaler skal kommunens kontaktperson og den tilknyttede læge være til stede.

- Med lægens udsagn, kommunens gode vilje og en arbejdsgiver med forståelse for, at sygdom tager sin tid, lykkes det mange at komme tilbage. Ved psykisk sygdom er det f.eks. altid lykkedes indtil nu at få givet pigerne noget mere tid, før de skal tilbage. Ved den slags sygdomme kan man ikke sige, at det tager så og så lang tid, påpeger hun.

Bente Madsen fortalte om sine erfaringer fra Rahbek Fisk i Fredericia på en workshop med titlen »Hvordan ta'r vi teten - særligt med henblik på den forebyggende indsats« på landskonferencen den 20. maj 1999 for LO-medlemmer i de sociale koordinationsudvalg.

Fuld åbenhed om det sociale ansvar

Socialpolitik

Det forebyggende koordinationsudvalg i Lyngby-Taarbæk kommune har vedtaget et flot 10 punkts handlingsplan, der især skal styrke indsatsen for at fastholde nedslidte og sygemeldte medarbejdere på arbejdsmarkedet - Blandt virkemidlerne er annoncer, netværk og ny hjemmeside på Internet

Det sociale ansvar skal gøres synligt og håndgribeligt for alle på det lokale arbejdsmarked i Lyngby-Taarbæk kommune.

Så kort og så flot kan man beskrive målsætningen med den 10-punkts handlingsplan, som det ny forebyggende koordinationsudvalg i den københavnske omegnskommune har vedtaget og allerede er i fuld gang med at føre ud i livet.

Planen omfatter et væld af aktiviteter, som alle peger i samme retning: De skal inspirere de mange aktører - fra arbejdsgivere og medarbejdere til læger, politikere og embedsmænd - til at yde en særlig indsats for at gøre det lokale arbejdsmarked mere rummeligt. Målet er både at forebygge sociale og helbredsmæssige problemer og at fastholde og integrere personer på mere lempelige vilkår, hvis deres arbejdsevne er nedsat - uanset årsagen.

Udvalget har fra starten valgt fuld åbenhed som arbejdsstil, og ambitio-

nen er at inddrage hele kommunen og dens borgere i det storstilede projekt. Derfor er der indledt en informationskampagne, som løbende skal orientere offentligheden om koordinationsudvalgets aktiviteter og planer.

Alle kan søge pulje på 100.000 kr.

- Det er en stor og vanskelig opgave, vi skal i gang med. Derfor har vi brug for at få så mange gode forslag og ideer ind som overhovedet muligt. Og det har størst chance for at lykkes, hvis alle i princippet opfordres til at bidrage, siger næstformand i det lokale koordinationsudvalg René Petersen, der er udpeget af LO.

Kampagnen omfatter både pjecer og annoncer i den lokale presse. Formålet er at få udbredt kendskabet til udvalgets arbejde og øge bevidstheden om værdien ved at tage et socialt ansvar. Hensigten er, at enkeltpersoner eller organisationer med kendskab til

Socialpolitik

arbejdsfunktioner, der kan være helbredsskadelige, skal kunne henvende sig til udvalget, så der kan sættes ind over for problemerne. Samtidig efterlyses forslag til arbejdsopgaver, som kan udføres af medarbejdere med nedsat arbejdsevne.

Udvalget har oprettet en særlig pulje på 100.000 kr., hvis midler skal gå til konkrete projekter på arbejdspladserne. Alle kan søge udvalget om at få del i midlerne, og ansøgningerne behandles på førstkommande udvalgs-møde.

Forebyggelse i kommunen

- Vi vil gerne støtte projekter både i små og store virksomheder, siger René Petersen. Han forestiller sig, at udvalget vil kunne finansiere besøg af ergoterapeuter, konsulenter m.v., for at de kan hjælpe og evt. foreslå en mere hensigtsmæssig indretning af arbejdspladserne.

Som fællestillidsmand for FOA-gruppen i Lyngby-Taarbæk kommune, hvor han er ansat som social- og sundhedshjælper, er René Petersen helt bevidst om, at de kommunale arbejdspladser selv er med til at skabe nogle af de problemer, som koordinationsudvalget skal beskæftige sig med. Derfor håber han, at projektet kan være med til at styrke den forebyggende indsats gennem udvikling af kommunens personalepolitik. Men der bliver også behov for i højere grad at fastholde nedslidte medarbejdere f.eks. i plejesektoren - især efter omlægningen af efterlønnen, som stiller ældre lønmodtagere ringere, med mindre de kan udskyde deres afgang til 62 års alderen.

Hjemmeside og netværk

Udvalget vil også arbejde for oprettelse af flere fleks- og skånejob med offent-

ligt tilskud for personer, hvis arbejdsevne er varigt nedsat. Målsætningen er, at antallet af fleksjob allerede i år skal forøges fra nu 30 til - mindst - 75. René Petersen har kun én betænkelighed - at fleksjob'ere ikke har samme tryghed som andre, der bliver ledige, og at de er nødt til at forlade deres fagforening og A-kasse. Det mener han dog bør ændres så hurtigt som muligt. For at gå foran med et godt eksempel har udvalget besluttet at ansætte en jobkonsulent i et fleksjob til at koordinere de nye aktiviteter bl.a. omkring oprettelse af fleks- og skånejob. Et vigtigt redskab til at hjælpe arbejdsgivere og fremtidige fleksjobbere med at finde hinanden bliver en ny elektronisk hjemmeside på Internettet, hvor udvalget vil kunne kommunikere både med offentligheden og med de mere interne arbejdsgrupper, der skal arbejde med konkrete projekter.

Samtidig søger udvalget Socialministeriet om supplerende midler til at skabe et virksomhedsnetværk, hvor kommunens arbejdspladser kan støtte hinanden i arbejdet med løsningen af de sociale opgaver.

Sociale kapitler i overenskomsterne

Udvalget har også planlagt en serie konferencer m.v., hvor forskellige grupper af aktører får mulighed for at diskutere, hvordan indsatsen skal tilrettelægges. De praktiserende læger i kommunen er en vigtig samarbejdspartner for koordinationsudvalget. Derfor vil de blive inviteret til særlige drøftelser om, hvordan de kan medvirke til en bedre sygedagpenge-opfølgning, revalidering m.v. Og til efteråret er der planlagt en stor conference, hvor læger, organisationer og virksomheder kan lære hinanden bedre at kende som optakt til et mere udbygget samarbejde.

Socialpolitik

Allerede i april blev der holdt en personalepolitisk konference, hvor repræsentanter for alle hovedsamarbejdsudvalg i Lyngby-Taarbæk kommune fik en grundig orientering om de sociale kapitler i overenskomsterne og den lovgivning, der er knyttet til det sociale ansvar, oprettelse af fleks- og skånejob m.v.

LO-repræsentantens rolle

Det forebyggende koordinationsudvalg er sammensat af repræsentanter for arbejdsmarkedets parter, de praktiserende lægers organisation, invalideorganisationerne og kommunalbestyrelsen. Selv om borgmesteren i Lyngby-Taarbæk er konservativ, har der været stor politisk opbakning til det ny koordinationsudvalg og dets arbejde. Dertil kommer, at det er formanden for beskæftigelsesudvalget, som er socialdemokrat, der er udpeget som byrådets repræsentant i K-udvalget.

Men også i kommuner, hvor den politiske velvilje ikke er lige så stor, vil LO-repræsentanten i koordinationsudvalget kunne være med til at sætte det

sociale ansvar højt på dagsordenen, mener René Petersen. Hans råd til sine kolleger er, at de skal søge at skaffe sig maksimal indflydelse bl.a. ved - som han selv - at stille op til næstformandsposten, når K-udvalget skal konstituere sig.

Der er også mulighed for at indgå alliancer f.eks. med FTF, ligesom arbejdsgiverrepræsentanten i mange tilfælde kan være en støtte. - Men det er især vigtigt at dyrke sit bagland i form af de enkelte LO-fagforeninger i kommunen, understreger René Petersen.

- Det sker naturligt gennem LO-sektionen, hvor vi hos os har det sociale koordinationsudvalg som fast punkt på vores møder. Her kan vi gensidigt orientere hinanden og koordinere vores aktiviteter. Alle har jo samme interesse i, at vi når så store resultater så hurtigt som muligt. Det handler om at hjælpe sygemeldte og nedslidte medlemmer - helst inden de bliver syge - til at fastholde deres tilknytning til arbejdsmarkedet, tilføjer René Petersen.

Europæisk samling til venstre for midten

EU-valget

Socialistiske og socialdemokratiske partier har en fælles platform til valget til EU-parlamentet og til den jobpagt, som stats- og regeringslederne vedtager på topmødet i Köln - Selv om det er lidt af en overdrivelse at tale om et egentligt europæisk socialdemokrati

- Er du også socialdemokrat? Det har jeg da aldrig vidst.

Sådan sagde en miljøminister fra et EU-land til en anden på et møde under det danske EU-formandskab i foråret 1993. Bemærkningen faldt, da alle de socialdemokratiske miljøministre var samlet op til et EU-møde. Bag samlingen stod de europæiske socialdemokraters parti.

- Episoden viser, at der er behov for sådanne møder blandt ministrene. De lærer hinanden at kende og kan spille på de grundholdninger, de har fælles, siger *Antony Beumer*, der er vicegene-

ralsekretær i partiet.

Det socialdemokratiske europæiske parti er nu syv år gammelt. Hovedkvarteret ligger i Europa-Parlamentets bygning i Bruxelles. Fra oprindeligt otte medarbejdere i 1992 er partiet nu oppe på 17. For opgaverne vokser. Partiet, der har den tyske forsvarsminister *Rudolf Scharping* som formand, holder ikke bare møder. Det kommer også med fælles oplæg.

Fælles valgprogram

I foråret vedtog partiet et fælles pro-

gram for EU-valget. På den måde har alle de socialistiske og socialdemokratiske partier i EU samme grundlæggende ideer til, hvordan det europæiske samarbejde skal udvikle sig.

Programmet til parlamentsvalget den 10. juni har 21 punkter. Blandt andet om at arbejde for vækst, fremme uddannelse og teknologi, styrke den europæiske, sociale model og dialogen mellem arbejdsmarkedets parter, styrke kampen mod den organiserede kriminalitet og kampen for ligestilling og et bedre miljø.

Men det er også at øge indsatsen for at skabe job. Netop det spørgsmål har optaget partiet, der i marts på sin kongres vedtog et særligt oplæg til en europæisk beskæftigelsespagt.

På EU-topmødet i Köln den 3. og 4. juni skal stats- og regeringslederne også blive enige om en beskæftigelsespagt. I 13 ud af 15 regeringer sidder socialdemokrater med ved bordet.

- Med de mange socialistisk- og socialdemokratisk ledede regeringer er det klart, at det giver styrke i sådanne spørgsmål. Der er fælles grundhold-

ninger i kravet til job, selv om der er forskellige nuancer, siger vicegeneralsekretær Antony Beumer.

Ikke egentligt parti

Han understreger i den forbindelse, at det stadig er lidt af en overdrivelse at tale om et egentligt europæisk parti. Der er tale om suveræne, nationale partier. Men Beumer mener alligevel, at der bliver større og større enighed mellem de forskellige partier.

Tidligere var der klare fløje. Nogle, især de sydeuropæiske socialistpartier, gik langt i ønsket om en europæisk føderation med noget i retning af Europas forenede Stater. Andre, som de nordiske, hørte til den modsatte fløj.

- Det er nu, som om yderfløjene er væk. Der er meget mere konstruktive diskussioner. Nu er det især i de kristelige demokraters parti, der er de store tilhængere af de forenede stater, siger Antony Beumer.

NET-Redaktionen

Hvid og sort har lært at tale sammen

International solidaritet

I 2. del af sin reportage fra Sydafrika fortæller journalist Helle Maj om den ny arbejdsmarkedslov, som har sikret alle arbejdere gode minimumsvilkår - Men for mange af dem, som ikke får arbejde, er der stadig udsigt til et liv i fattigdom - Derfor står der meget på spil ved valget den 2. juni

De, der sidder på de store virksomheder i Sydafrika, er stadig hvide. Men set i forhold til tiden under apartheid, er der sket et skift i forholdet mellem virksomhedslederne og fagbevægelsen. De to parter har nået et mere sofistikeret niveau - de taler sammen i stedet for at smække med dørene. Det ses bl.a. i et kraftigt fald i antallet af strejker.

I 1997 gik 650.000 manddage tabt i Sydafrika på grund af strejker. Det var det laveste tal siden 1988. 70 procent af Sydafrikas strejker handler om løn, og eftersom lønningerne for mange arbejdere stadig er for lave, så vil der også i fremtiden komme strejker.

Sidste år gik 50.000 arbejdere i motorindustrien i aktion for bedre løn. Det er den første strejke, hvor hvide fagforeninger er gået ind med aktiv støtte til den sorte fagforening NUMSA. Resultatet af strejken blev en lønstigning på 8-10 procent til de lavest lønnede.

Mens antallet af organiserede i resten af verden næsten er blevet halveret, går det stik modsat i Sydafrika. Antallet af organiserede er steget med 127 procent i perioden 1985-1995.

COSATU er med 1,7 millioner medlemmer den største arbejderorganisation i Sydafrika. Der er 18 fagforeninger under COSATU.

International solidaritet

En af de store sejre for COSATU de senere år har været at få gennemført loven om minimumsvilkår for Sydafrikas arbejdere. Loven dækker alle, bortset fra ansatte i hæren, i det hemmelige politi og frivillige i hjælpeorganisationer.

Loven slår fast, at en arbejdsuge højst må være 45 timer. At overarbejde skal betales med 1,5 den normale løn og søndagsarbejde med dobbelt så meget, at arbejdere har ret til en times frokostpause efter fem timers arbejde, at alle skal have en daglig hvileperiode på 12 timer i træk, at folk skal have 21 dages ferie om året, og at de har ret til seks ugers betalt sygeorlov.

Loven er ikke ideel, men den er et stort skridt i den rigtige retning. Hvad fagforeningerne gerne havde set var, at de også havde fået betalt barselsorlov med i loven. Som det er nu, så har kvinderne ret til fire måneders frihed i forbindelse med fødsel - men uden løn. Alle Sydafrikas natarbejdere, sikkerhedsvagter mv. har heller ikke fået meget ud af den ny lov. Der står blot, at de skal have et tillæg for at arbejde om natten. Men ikke noget med, hvor stort tillægget skal være.

Mange vælger sofaen

Når sydafrikanerne den 2. juni går til deres andet demokratiske valg, er der 23 procent af dem, som nøjes med at gå hen i sofaen - hvis de ellers har en sofa. Kun fem år efter demokratiet blev indført i Sydafrika, er euforien ved at være brugt op. Forventningerne til ANC var enorme i 1994, og cirka hver femte potentielle vælger har vist deres skuffelse over manglende resultater ved ikke at lade sig registrere til det kommende parlaments- og præsidentvalg.

ANC-alliancen lovede huse, job og bedre skoler ved valget i 1994. For mil-

lioner af mennesker er levevilkårene virkelig blevet forbedret markant de seneste fem år. I gennemsnit har 1.300 hjem om dagen fået indlagt elektricitet siden apartheids afskaffelse i 1994. Andre 750 om dagen har fået telefon, og 1.700 andre har fået adgang til rent drikkevand. 700.000 huse er bygget eller er under konstruktion.

Men millioner af andre lever stadig med vægge af bølgeblik og et stykke plastik som tag. Årsagen er, at næsten 40 procent af arbejdsstyrken er uden arbejde. Og hvis befolkningstilvæksten fortsætter på 2,5 procent - verdensgennemsnittet er 1,7 procent - kræver det nærmest mirakler, hvis ikke Sydafrika skal blive ved med at producere mennesker til et liv i fattigdom.

Lige under halvdelen af Sydafrikas befolkning lever allerede for mindre end 353 kroner om måneden, altså under fattigdomsgrænsen. Hvert år kommer 350.000 nye jobsøgende ud på arbejdsmarkedet - kun seks ud af 100 får job.

Valgets hovedtemaer både for ANC og oppositionspartierne er da også at få bugt med den stigende arbejdsløshed, som også er årsag til den stigende kriminalitet i landet.

For oppositionen er et andet stort valgtema at sikre, at ANC ikke får to tredjedele af stemmerne, hvilket vil give alliancen mulighed for at ændre forfatningen. I meningsmålingerne ligger ANC nu til at få 60 procent af stemmerne.

I Mandelas fodspor

Både den hvide højrefløj og den sorte venstrefløj frygter den 56-årige piberygende, tidligere kommunistiske revolutionære *Thabo Mbeki*, som er kandidat til præsidentposten efter *Nelson Mandela*.

Thabo Mbeki er et barn af frihedsbe-

International solidaritet

vægelsen ANC. Hans far, *Govin Mbeki*, røg i fængsel på Robben Island samtidig med Mandela i 1964. Rygterne siger, at Govin og Mandela allerede tidligt aftalte, at Thabo Mbeki skulle blive Sydafrikas første præsident efter apartheid. Dengang troede Mandela ikke på, at apartheid ville blive afskaffet i hans levetid.

For at sikre Thabo Mbeki til præsidentposten sendte ANC ham i eksil i 1962. Først til Tanzania, så til London, hvor han tog en universitetsgrad i økonomi. I 1979 sendte ANC ham til Sovjetunionen. Målet: Mbeki skulle trænes til at gå ind i den væbnede kamp mod apartheidstyret.

Men Mbeki er mere en diplomat end en soldat. Så efter tiden i Moskva flyttede han til Zambia og blev ANC's informationschef og siden chef for ANC's udenrigspolitiske affærer.

Med 26 år i eksil er Thabo Mbeki et

temmelig ukendt kort for de fleste sorte og hvide i Sydafrika, hvilket har skabt grobund for mange rygter og megen usikkerhed.

Mbeki beskrives som socialdemokrat. Det giver ham et problem i forhold til kommunistpartiet og til fagbevægelsen, som overvejende er kommunistisk.

Men lige nu er det ikke Thabo Mbeki's største problem. Det er, at han ikke er en ny Nelson Mandela. Mange har spurgt, om han overhovedet vil være i stand til følge i Mandelas fodspor. Til det siger Mbeki:

- Jeg kan ikke forestille mig, at det er nødvendigt. Men under alle omskændigheder, så har han (Mandela) nogle meget store fødder.

Danskerne vil have holdningsaviser

Pressen

- Hvorfor er det kun os små aviser, der tør mene noget? spurgte LO-formand Hans Jensen i sin beretning til A-Pressens generalforsamling - Han omtalte også det medieforlig, der gik i vasken med urimelige konsekvenser til følge for programudbuddet

De store morgenaviser har meget at slås med. Deres profiler udvandedes, kendskabet til de enkelte blade falder, og stadig færre danskere får primært deres nyheder og baggrundsviden fra morgenaviserne.

På A-pressens generalforsamling den 28. april opfordrede formanden, LO-formand *Hans Jensen*, de store aviser til at lægge kursen om. I stedet for at satse på sidetal og volumen burde de store blade lægge større vægt på holdninger og meninger. - Så får læserne lyst til at læse mange aviser, så de får flere indtryk og bedre overblik. De elektroniske medier vil alligevel vinde kampen om de hurtige nyheder, tilføjer Hans Jensen.

Han mindede samtidig om, at formiddagsbladene oplagsmæssigt er ude

i et frit fald, læserne falder fra i stort tal. - I stedet må vi have holdningsaviserne tilbage. Hvorfor er det kun os små aviser, der tør mene noget? spurgte Hans Jensen i sin beretning til generalforsamlingen.

Han fremhævede, at Aktuelt var den første danske avis, der havde lagt indlandsredaktionerne sammen til én fælles samfundsredaktion, hvorefter EU-stoffet var overført hertil for at understrege sammenhængen mellem dansk og europæisk udvikling - både socialt, politisk og økonomisk.

Samtidig påpegede han, at Aktuelt har fået større gennemslagskraft som holdningsavis gennem en række dybdeborende artikelsier om den usynlige fattigdom i Danmark, globale migranter, sport og penge m.v.

Pressen

Aktuelts oplag blev i november 1998 opgjort til 31.284. For hele året lå oplagstallet i gennemsnit på 29.305.

Uengageret underholdning

På TV-siden kritiserede han udviklingen i retning af mere uengageret underholdning med tvivlsomt etisk indhold på de store stationer. Alternativet i form af DR2 er blevet en hemmelig kanal, der kun ses af eliten.

Medieloven blev ikke ændret på grund af modstand fra de borgerlige partier. Det medførte, at de landsdækkende TV-stationer stadig ikke må bringe kvalitetsudsendelser fra produktionsselskaber, hvis f.eks. fagbevægelsen er med til at finansiere dem. I praksis har det betydet, at NET-Produktion ikke har kunnet afsætte dokumentarudsendelser til de landsdækkende TV-stationer samtidig med, at Den danske Bank uden videre har kunnet medfinansiere en udsendelse om

Mærsk-McKinney Møller.

- Tiden må snart være inde ikke alene til præciseringer, men også til en reel ændring af medielovgivningen, der giver alle lige muligheder, sagde Hans Jensen.

Da samarbejdsmulighederne for NET-Produktion har været begrænsede, har selskabet i stedet satset på køb af videorettigheder og rettigheder til udenlandske TV-programmer. Derigennem er det lykkedes at sikre gennemførelsen af en række relevante produkter.

På radiosiden er det gået langt bedre. I 1998 valgte Danmarks Radio NET-Produktion som den første større eksterne coproduktions-samarbejdspartner på radiomediet. Samarbejdet med DR omfatter både radio-dokumentar og forbrugerindslag til det samfundsorienterede magasin Indblik. Senest er der også åbnet op for levering af indslag om arbejdsmarkedet.

Aktuelt-abonnenter nu på NET-Dialog

A-Pressen

Abonnenter på Aktuelt har nu også fået mulighed for at koble sig på fagbevægelsens elektroniske kommunikationssystem NET-Dialog. Det sker for at udnytte synergi-effekten ved A-Pressens produkter selskaberne imellem. For den ny brugergruppe bliver det abonnementsnummeret, der skal fungere som adgangskriterium til NET-Dialog.

Det ny servicetilbud blev første gang præsenteret i den husstandsomdelte direct-mail, Aktuelt i maj udsendte til ca. 300.000 adresser landet over.

A-Pressens datterselskab NET-Zine har med virkning fra den 1. juli 1999 købt 49 procent af aktierne i Tjeck Magazine. Fra og med den 1. august 1998 har Tjeck Magazine været Danmarks største ungdomsblad. Det sam-

lede oplag er på omkring 180.000 eksemplarer, og bladet læses af godt 240.000 unge.

Torsdag den 10. juni kl. 20.00 vises på TV2 TV-dokumentaren »De ubrugelige børn«. Programmet fortæller, hvordan det gik de børn i Rumænien, der i 1990 blev fundet indespærret på hjem med forbrydere og psykisk syge.

Net-Produktion har været med til at sikre produktionen gennem køb af de internationale rettigheder. Programmet er allerede solgt til visning i Frankrig og Finland.

Lørdag den 12. juni kl. 20.00-23.00 er der på DR2 temaaften om Scientolog. Temaaftenen - og et dansk dokumentarprogram om børn og scientology - er tilrettelagt af Net-Produktion.

Unge gæstelærere skal bygge bro til folkeskolen

Ungdom

Mindscope og AOF tilbyder nyt kursusforløb til fagligt aktive unge, der er parat til at tage udfordringen op

Aktive unge med faglig baggrund opfordres nu til at gå ind i arbejdet med at bygge bro og skabe dialog mellem fagbevægelsen og folkeskolen. LO Skolekontakt uddanner løbende nye gæstelærere til at tage ud i folkeskolen og fortælle om fagforeningernes rolle og den danske model for arbejdsmarkedet. Der er også udviklet en række spil og projekter, som kan indgå i undervisningen, men hvor gæstelæreren har en nøglefunktion.

LO Skolekontakt interesseret i at få flere yngre fagforeningsmedlemmer og tillidsvalgte til at melde sig som gæstelærere. Derfor har LO's ungdomsprojekt Mindscope i samarbejde med LO og AOF i Danmark tilrettelagt et nyt kursusforløb, som specielt henvender sig til unge, der er parat til at tage udfordringen op.

»Ung til ung« hedder kurset, og kravet til deltagerne er, at de på forhånd har en vis pædagogisk erfaring. Desuden skal de have et grundlæggende kendskab til fagbevægelsens holdninger. Deltagere i fagbevægelsens jobpatruljer, kursister fra projektlederuddan-

nelsen Grænsejæger o.a. opfordres til at søge.

Det samlede kursusforløb starter i august og slutter i november. Efter en introduktionsuge den 22.-25. august følger en praktikdel, som foregår på en folkeskole i lokalområdet. Her skal kursisten tilrettelægge et undervisningsforløb, som inddrager skolens elever.

2. del af kurset foregår i dagene 8.-10. november og omfatter evaluering og feedback på praktikdelen. Desuden orienteres der om samarbejdet mellem gæstelærerne og folkeskolens lærere og vejledere.

Deltagelse i kurset er gratis, men det tilrådes at kontakte fagforeningen for nærmere oplysninger om transport, tabt arbejdsfortjeneste m.v. Sidste frist for tilmelding er mandag den 2. august.

Nærmere oplysninger om det ny skolekon-taktkursus fås ved henvendelse til Flem - ming eller Brian, Mindscope, tlf. 75 45 44 97.

Lav en hjemmeside til lokale unge

Ungdom

Hvordan kan Internettet bruges som redskab i det faglige og politiske arbejde?

Dette spørgsmål gives der svar på, når LO's ungdomsprojekt Mindscope den sidste weekend i juni inviterer til Reality Raid på Esbjerg Højskole.

Over tre dage får deltagerne et indblik i de mange muligheder, der findes inden for elektronisk kommunikation, og hvordan den nyeste teknologi kan anvendes til at skabe dialog med og iblandt ungdommen. En af opgaverne på kurset består i at lave en hjemmesi-

de til brug i det lokale faglige ungdomsarbejde.

Mindscope understreger, at der ikke er tale om et PC-kursus, og at deltagerne skal have et grundlæggende kendskab til Windows og tekstbehandling.

Kurset stater fredag den 27. juni og varer til søndag den 29. juni. Tilmelding foregår gennem den lokale fagforening.

Nærmere oplysninger om Internet-kurset »Kom i dialog med medlemmerne« fås hos Mindscope, tlf. 75 45 44 97 eller 20 78 02 83.

XX